

Селим
Бен Саид

**Презентирање
на идентитетот и
лингвистичкиот диверзитет
во урбаниот простор на
Тунис**

Selim
Ben Said

**Representations
of Identity and
Linguistic Diversity
in the Urban Space of
Tunisia**

1. Вовед, контекст и опсег на студијата

Проучувањето на лингвистичките пејзажи е ново интердисциплинарно поле кое вклучува истражувања од областа на социолингвистиката, јазичната политика и планирање, како и од други дисциплини. И покрај тоа што оваа релативно нова област на истражување е насловувана со различни референци (на пр. визуелно пејзажирање (Jaworski & Thurlow, наскоро); градски пејзажи (Gorter, 2006); геосемиотика (Scollon & Scollon, 2003); урбана лингвистика (Rosenbaum et. al, 1997), итн.), знаменитиот труд од Лондри и Бурхис (Landry and Bourhis, 1997: 25) понуди некои патокази во утврдувањето на она на кое треба да се однесува терминот ЛП (Лингвистички пејзаж):

„Јазикот на јавните патни знаци, рекламните билборди, имињата на улици, имињата на места, комерцијалните ознаки за продавници, јавните ознаки на државните институции се соединува во лингвистичкиот пејзаж на одредена територија, регион или урбан агломерат“.

1. Introduction, Background, and Scope of the Study

The study of linguistic landscape is an emerging interdisciplinary field which encompasses areas of research such as sociolinguistics, language policy and planning as well as other disciplines. Despite the fact that this relatively new area of investigation has been labeled by using different referents (e.g. visual landscaping (Jaworski & Thurlow, forthcoming); cityscapes (Gorter, 2006); geosemiotics (Scollon & Scollon, 2003); urban linguistics (Rosenbaum et. al, 1977), etc.) a seminal paper by Landry and Bourhis (1997, p. 25) has provided some landmarks in establishing what the term LL (linguistic landscape) was to refer to:

“The language of public road signs, advertising billboards, street names, place names, commercial shop signs, and public signs on government buildings combines to form the linguistic landscape of a given territory, region, or urban agglomeration.”

Градот како целина претставува една богата средина во која јазиците се развиваат и во која е лесно да се истражуваат различните варијанти; истражувањето на усните или говорните варијанти во големите градови има долга и богата традиција во социолингвистичките студии (на пр. Labov, 1972, 1980; Trudgill, 1995, 1999); сепак во структурата на ЛП пишаниот и особено визуелниот јазик е подеднакво важен како и неговиот устен двојник. Врз основа на ова, може да се каже дека истражувањата во ЛП се мошне потребни поради доминантната традиција на истражувања кои ја пренагласуваат улогата на говорниот јазик на штета на пишаните форми на јазикот. Поточно, јазикот во лингвистичките научни и академски истражувања се прикажува *prima facie* како сфера на пишани форми на сметка на визуелните форми; она што ЛП предочува е дека јазикот има и визуелна димензија која е клучно да се разбере и детално да се испита. Иако поголемиот дел од истражувањата на ЛП имаат заедничка лингвистичка нишка, ова истражувачко поле покрива широк спектар од стручни области:

„Ќе биде јасно дека студијата на лингвистичкиот пејзаж може да се изведе од повеќе перспективи. Листата може да биде дополнително елаборирана со вклучување на сегменти од пејзажната архитектура, комуникациските и дискурзивните студии, како и студиите од областа на медиумите и културата кои се занимаваат со теоријата, праксата и естетиката на визуелниот дизајн. Сите овие полиња може многу да ни кажат за знаците. Ветувачки изгледа комбинирањето на овие перспективи со цел да се постигне сеопфатен приод кон изучувањето на мултилингвизмот“. (Gorter, 2006, 88)

Врз основа на оваа идеја, изгледа дека диверзитетот и мултидисциплинарноста во истражувањата на ЛП нудат поостварлив и контекстуализиран начин за проучување на мултилингвизмот. Ова се објаснува со

The city as a whole constitutes a rich environment where languages thrive and the study of varieties is made easy; a long and rich tradition of sociolinguistic studies have been centered around the examination of oral or spoken varieties in large cities (e.g. Labov, 1972, 1980; Trudgill, 1995, 1999); however written and especially visual language is as important as its oral counterpart in the makeup of a LL. Based on this, it can be said that research in LL is much needed due to the prevailing tradition of research which over-emphasized the role of spoken language at the detriment of written forms of the language. More specifically, language as it is perceived in linguistic scholarly and academic research is shown *prima facie* as the realm of written forms at the expense of visual forms; what LL posits is that language has also a visual dimension which is crucial to understand and to closely examine. While a majority of LL studies have a common linguistic thread, this field of research covers a wide array of expertise:

“It will be clear that the study of linguistic landscape can be done from multiple perspectives. The list could be elaborated further to include the fields of landscape architecture, communication studies, discourse studies as well as media and cultural studies and disciplines dealing with the theory, practice and aesthetics of visual design. All those fields can have a lot to tell us about signs. It looks promising to combine a number of these perspectives for a more inclusive approach to the study of multilingualism.” (Gorter, 2006, 88)

Bearing on this idea, it thus seems that the diversity and interdisciplinarity in LL research offers a more actualized and contextualized way to investigate multilingualism. This can be explained by the fact that

фактот што преку истражувањата на ЛП е возможно и да се стекне идеја за актуелната лингвистичка ситуација или структурата на дадениот контекст, но и да се утврди како јазикот употребен на знаците всушност ја рефлектира социолингвистичката состојба на нештата во одредена средина или контекст. Во тој поглед, ЛП може да ни разјасни како употребата и претставувањето на јазиците може да делува дијагностички за државните и приватните лингвистички залагања и практики. Следејќи го овој правец на истражување, мојата студија се фокусира на тоа како деталното истражување на ЛП може да фрли светло на лингвистичката состојба и структура во билингвални и мултилингвални средини. Попрецизно, опфатот на ова истражување ќе се состои во анализирање како деталната студија на ЛП на Тунис може да помогне во разоткривањето, разбирањето и дефинирањето како на познатите лингвистички политики, така и на непознатите и премолчени лингвистички практики во оваа земја.

2. Знаците и семиотиката

За проучувањата и анализите на знаците многу се теоретизирало и тие биле обемно истражувани во лингвистиката, поконкретно во однос на традиционалните семиотички теории (де Сосир (de Saussure 1916); Пирс (Peirce 1955); Барт (Barthes 1967); Еко (Eco 1976); Себок (Sebeok 1977); Морис (Morris 1970)). За да се има посолидно разбирање за некои од базичните елементи релевантни за проучувањето на знаците, неопходно е да се усвојат некои основни концепти и фундаментални поими поврзани со семиотиката. Кога се анализираат знаците, неопходно е да се направи дистинкција меѓу трите семиотички категории дефинирани во поглед на Пирсовата семиотика (Peirce, 1995; Lyons, 106; 1997) а) *икона*:

through the exploration of LL it is possible to both have an idea about the actual linguistic situation or make-up of a given context but also to determine how language used on signs actually reflects the sociolinguistic state of affairs in a particular setting or context. In this regard, LL may enlighten us on how the use and representation of languages is a diagnostic for both top-down and bottom-up linguistic advocacies and practices. Following this line of research, my study offers to focus on how close examinations of the LL can shed light on the linguistic situation and make-up of bilingual and multilingual settings. More specifically, the scope of this investigation will consist in analyzing how a close study of the LL of Tunisia may help in unveiling, understanding and defining both the overt linguistic policies but also the covert and tacit linguistic practices of this country.

2. Signs and Semiotics

The study and analysis of signs has been theorized and explored at length in linguistics and more specifically in light of traditional semiotic theories (de Saussure (1916); Peirce (1955); Barthes (1967); Eco (1976); Sebeok (1977); Morris (1970)). In order to have a sounder understanding of some of the basic elements pertaining to the study of signs it is necessary to grapple some basic concepts and fundamental notions related to semiotics. When analyzing signs, it is necessary to draw a distinction between three semiotic categories which have been defined in light of Peircean semiotics (Peirce, 1955; Lyons, p. 106; 1977) a) *the icon*: a representation of an entity in the world which conveys similarity with the actual entity (e.g. a smiley which can be used to represent a smiling person

претстава на ентитет во светот кој изразува сличност со реалниот ентитет (на пр. смајли, кој може да се употреби на интернет четовите за да претстави личност која се смее); б) *симбол*: сосема случајна или чисто конвенционална претстава на ентитет во светот каде означителот не прилега на означеното (на пр. зеленото светло на семафорот значи дека можеме да продолжиме да возиме - оттука случајната асоцијација меѓу зелената боја и активната возење не е нешто инхерентно на сообраќајниот знак 'зелено'); в) *индекс*: знак кој означува нешто поради тоа каде и кога е создаден во светот, но и поради тоа како е каузално поврзан со друг референт (на пр. стрелка насочена кон еден правец на улица го покажува правецот во кој треба да се движи сообраќајот).

3. Литература

Проучувањето на ЛП има богата традиција на дела кои се дифузни, што е главно резултат на тоа што поранешните истражувања не усвоија една единствена и кохезивна терминологија за категоризирање во оваа сфера на истражување, но и на тоа што дисциплината е релативно нова. Следнава одбрана литература се осврнува на некои од најважните настани во истражувањата на ЛП и дава преглед на различните ситуации, контексти и локации каде што се испитуваат знаците во јавниот простор.¹

Направените истражувања на ЛП може да бидат организирани околу три тематски категории, (а) студии кои го покажаа јазот меѓу официјалната монолингвална политика поддржана од државата и забележаните лингвистичките трендови кои се спротивставуваат на оваа политика и прифаќаат повеќе од еден официјален јазик во лингвистичкиот пејзаж; (б) студии кои ги испитувале „симболичните“

in internet chats); б) *the symbol*: a completely arbitrary and purely conventional representation of an entity in the world where the signifier does not resemble the signified (e.g. a green traffic light means we can continue driving – hence the arbitrary association between the color green and the action of driving is not an inherent quality of the traffic sign “green”); c) *the index*: a sign which means something because of where and when it is created in the world but also because of how it causally relates to another referent (e.g. an arrow pointing towards one direction down a street showing the direction where traffic should go).

3. Literature

The study of LL has a rich tradition of works which are diffuse, and this is mainly due to the fact that past research did not adopt a cohesive and single terminology to categorize this realm of research but also because the discipline is relatively young. The following selected literature reviews some of the milestones in LL research and provides an overview of the diversity of settings, contexts, and sites of investigation of signs in the public space.¹

Previous research in LL can be organized around three thematic categories, (a) studies which showed the gap between the official monolingual policies advocated by the state and the observed linguistic trends which contradict these policies and involve more than one official language in the linguistic landscape; (b) studies which examined the “symbolic” power relations of certain languages vis-à-vis others and how the use of

релации на моќ на одредени јазици наспроти други, како и тоа како користењето на некои јазици индицира моќ, статус, или престиж; (в) студии кои покажаа дека лингвистичкото маркирање на ЛП може да биде употребено за изразување идентитет, етницитет и припадност кон некоја група.

3.1 Студии кои го покажуваат расчекорот помеѓу официјалната политика и јавната јазичка практика

Масаи (Masai, 1972) понудил да го истражи ЛП на Токио во Јапонија осврнувајќи се на имињата на фирмите напишани со знаци и испитувајќи три параметри: употребените јазици, употребените писма и видовите фирми. Резултатите од оваа корелативна анализа покажаа дека иако јазичната политика на државата поддржувала монолингвизам, реалниот лингвистички пејзаж презентирал богата мултилингвална средина во која, меѓу другите јазици, егзистирале англиски, француски, шпански, кинески, германски и руски јазик.

Анализирајќи го лингвистичкиот пејзаж на Белгија, поточно Брисел, Тулп (Tulp, 1978) се фокусираше на тоа како јазикот на комерцијалните билборди постепено придонесол за бавната *францизација* на градот. Оваа студија покажала дека владината политика на француски/холандски билингвизам не се рефлектира во пејзажот бидејќи францускиот е доминантен и го надвладува холандскиот во ЛП.

Во студија во Француска Канада (Квебек), Моние (Monnier, 1989) анализираше до кој степен ЛП ја рефлектира владината политика, испитувајќи дали правните норми од Повелбата за францускиот јазик (ПФЈ) биле применети во ЛП. Резултатите докажаа дека политичкото законодавство не секогаш е

specific languages indexes power, status, or prestige; (c) studies which showed that the linguistic marking of the LL can be used to index identity, ethnicity, and group belonging.

3.1 Studies which show the discrepancy between official policies and public linguistic practices

Masai (1972) offered to investigate the LL of Tokyo in Japan with respect to the names of the businesses given on signs by examining three parameters: languages used, scripts used, and types of businesses. The results of this correlative analysis showed that while the language policy of the country advocated monolingualism, the actual linguistic landscape represented a rich multilingual environment which displayed, among other languages, English, French, Spanish, Chinese, German, and Russian.

Analyzing the linguistic landscape of Belgium and more specifically Brussels, Tulp (1978) focused on how the language displayed on commercial billboards was gradually contributing to the slow *Frenchification* of the city. This study showed that the government's policy of French/Dutch bilingualism is not reflected in the landscape since French is more prevalent and overpowers Dutch in the LL.

In a study in French Canada (Quebec), Monnier (1989) analyzed to which extent the LL reflected governmental decrees by testing whether the legal requirements of the Charter of the French Language (CFL) were applied in the LL. The results provided evidence that political legislation is not always met with concrete

проследено со конкретна имплементација и уште поконкретно, дека ПФЈ бил прекршуван, бидејќи францускиот јазик не бил единствениот јазик употребуван на знаците. Оттука, во истражувањата на ЛП постои јасен тренд кој ја подвлекува дихотомијата меѓу јазиците на државата (спроведувано по силата на законите) наспроти јазиците во државата (јазици кои постојат во средината и покрај тоа што не се официјално признаени од институционална перспектива).

3.2 Студии кои ги прикажуваат симболичките релации на моќ меѓу јазиците

Анализирајќи го ЛП на Брисел, Вензел (Wenzel, 1996) се осврнал на претставувањето на холандскиот, францускиот и англискиот јазик во пејзажот на белгискиот град, фокусирајќи се особено на комерцијалните знаци. Резултатите од неговата анализа открија постоење на нерамномерност во претставувањето на францускиот и холандскиот јазик во главниот град, односно биле забележани повеќе француски отколку холандски знаци. Авторот сугерира дека оваа нерамномерност која го фаворизира францускиот во однос на холандскиот јазик може да се објасни со симболичниот престиж асоциран со францускиот јазик, што го прави попосакуван во однос на впечатливоста.

Неколку студии ги демонстрираа релациите на моќ меѓу јазиците, попрецизно осврнувајќи се на претставувањето на англискиот јазик во ЛП, и на тоа како англискиот делува како индекс на *симболичен капитал* (т.е. престиж, моќ, пристап кон образованието, економски прогрес) и како индикатор на глобализацијата во културната практика и економијата (Barber, 1995; Heller, 2003;

implementations and more specifically that the CFL was violated since the French language was not the exclusive language used on signs. A clear trend in LL research thus seems to underline the dichotomy between *languages of the state* (administered by virtue of official decree) versus *languages in the state* (languages which are existent in the context even though they are not officially recognized from an institutional perspective).

3.2 Studies which outline the symbolic power relations between languages

Analyzing the LL of Brussels, Wenzel (1996) looked at the representation of Dutch, French, and English in the Belgian city's landscape by focusing particularly at commercial signs. The results of his analysis revealed that there was an imbalance in the representation of French and Dutch in the capital, with more French signs than Dutch ones. It is suggested by the author that this imbalance which favors French over Dutch can be explained by the symbolic prestige associated with the French language which makes it the preferred language in terms of visibility.

Several studies illustrated the power relation between languages by specifically looking at how English is represented in the LL, and how English acts as an index of *symbolic capital* (i.e. prestige, power, access to education and upward economic mobility) and as an indicator of the globalization of cultural practices and economy (Barber, 1995; Heller, 2003; Machin & van Leeuwen, 2003; Pennycook 2003;). An illustration of this idea is

Machin & van Leeuwen, 2003; Pennycook, 2003). Ова е илустрирано и во студијата изведена од Розенбаум и други (Rosenbaum et al., 1977) кои го анализирале претставувањето на јазикот (хебрејски и англиски) и писмото (хебрејско и латинско) во пејзажот на една прометна улица во Ерусалим. Нивната студија ја покажа продорноста на англискиот, и тоа како тој се шири и на него се наидува насекаде низ улиците на Ерусалим. Една понова студија на Рос (Ross, 1997) ја анализира зачестеноста на англискиот на натписите од продавниците, укажувајќи дека присуството на англискиот во Милано, Италија претставува неопходност во бизнисот, заради престиж, стил, модерност. Прифаќајќи ја оваа идеја за сè поголемата впечатливост и присутност на англискиот во ЛП, Шлик (Schlick, 2002) го испитувал ЛП на три европски градови: Клагенфурт, Австрија; Удине, Италија; и Љубљана, Словенија. Се покажа дека сè поголемата истакнатост на англискиот јазик во земјите ширум светот во кои не се зборува англиски може да се објасни со тоа што англискиот како глобален јазик им дава „космополитски дух“ на овие градови.

3.3 Студии кои покажуваат како знаците може да бидат симболично употребени за да изразат идентитет, етницитет и припадност кон група

Оваа категорија на студии на ЛП е далеку најоскудна со истражувања и затоа бара уште многу работа во иднина. Смели (Smalley, 1994) го истражувал ЛП на Бангкок, со следење на ознаките на продавниците во три различни зони на главниот град на Тајланд. Неговата анализа покажа јасна корелација меѓу етничкиот состав на улицата и изборот на јазикот и писмото. Во таа смисла, лингвистичкото маркирање на јавниот простор е во склад со општествениот состав на соодветната улица. Така, ЛП ја рефлектира

the study performed by Rosenbaum et al. (1977) who analyzed both language (Hebrew & English) and script (Hebrew & Roman) representation in the landscape of a busy street of Jerusalem. Their study revealed the pervasiveness of English and how it is growing, available, and directly encountered in the streets of Jerusalem. A more recent study by Ross (1997) analyzed the growth of English on shop signs and indicated that the presence of English in Milan, Italy represents a business appeal of prestige, chic and fashion. Concurring with this idea of the growing visibility and representation of English in the LL, Schlick (2002) examined the LL of three European cities Klagenfurt, Austria; Udine, Italy; and Ljubljana, Slovenia. The findings showed that the growing prominence of English in non-English speaking countries around the world could be explained by the appeal of English as a global language conveying a “cosmopolitan flair” to these cities.

3.3 Studies which show how signs can be used symbolically to mark identity, ethnicity, and group belonging

This category of LL studies is by far the one where research is the scarcest, and where much future work is needed. Smalley (1994) examined the LL of Bangkok, by looking at shop signs in three different areas of the capital city of Thailand. It was shown in his analysis that there was a clear correlation between the ethnic make-up of each street and the choice of language and script. In this respect, the linguistic marking of the public space obeyed the social composition of the respective streets. Thus the LL reflected each respective ethnic group (i.e.

секоја етничка група (т.е. тајландска, западна и кинеска) во поглед на изборот на јазикот и писмото. Шохами и други (Shohamy et al., 2006) анализираше како ЛП се користи во *симболичната конструкција на јавниот простор*. Во таа смисла, јазиците и нивното претставување во јавниот простор се маркери за идентитет, етницитет и поврзаност со некоја група.

Една друга категорија на истражувања во склоп на студиите на ЛП е претежно теоретска во својот фокус; Сколон и Сколон (Scollon & Scollon, 2003) претставија два фундаментални поими за истражувањето и проучувањето на знаците. Еден од овие концепти е идејата за „семиотички агрегат“ која истакнува дека знаците функционираат со други знаци во еден „интерсемиотички, интердискурзивен дијалог“. Втората идеја претставена од Сколон и Сколон е дека знаците имаат моќ на референтност и дека тие добиваат смисла само ако се лоцирани во одреден контекст. Исто така, авторите тврдат дека знаците може да бидат употребени како симбол за геополитичка моќ и дека ставањето на знаците во светот има општествено значење. Друга теориска рамка која истражувала како просторноста и идентитетот се испреpletени во знаци може да се пронајде кај Бенвел и Стокои (Benwell & Stokoe, 2006) и кај Бломерт (Blommaert, 2005). Овие автори ја споменуваат идејата дека идентитетот е имплицитно или експлицитно семиотизиран во знаци и дека постои врска меѓу просторот, општествената активност и идентитетот во смисла дека просторот ја канализира човековата активност по патиштата на идентитетот.

Thai, Western, and Chinese) in terms of language choice and choice of script. Shohamy et al. (2006) analyzed how the LL is used in the *symbolic construction of the public space*. In this respect, languages and their representation in the public space are shown to be used as markers of identity, ethnicity, and group affiliation.

A second category of research within this thread of studies examining LL is more theoretical in its focus; Scollon & Scollon (2003) introduced two fundamental notions to examine and study signs. One of these notions is the idea of “semiotic aggregate” which posits that signs operate with other signs in an “intersemiotic, interdiscursive dialogicality.” A second idea introduced by Scollon & Scollon is that signs have referential power and that they only make sense when located in a particular context. Additionally the authors argue that signs can be used as a symbol of geopolitical power and that there is a social meaning when placing signs in the world. An additional theoretical framework which examined how spatiality and identity were interconnected in signs can be found respectively in Benwell & Stokoe (2006) and Blommaert (2005). Both of these authors mention the idea that identity is implicitly or explicitly semiotised in signs and that there is a link between space, social action, and identity in the sense that space channels human activity along identity lines.

3.4 Празници во литературата

Во овој преглед на литературата, може да се каже дека релативно мал број студии го истражувале ЛП во Африка,² а особено во земјите на Магреб. Така, одовде произлегува дека во претходните студии за ЛП се манифестира потребата од идни истражувања фокусирани на северна Африка. Исто така, треба да се забележи дека многу малку студии го испитувале ЛП во постколонијалните контексти и најголем дел од студиите биле центрирани на поранешните колонизаторски нации (Франција, Белгија, Шпанија, Холандија, Австрија, и др.). Може да се каже дека повнимателен поглед на ЛП на поранешните колонии може да даде повеќе информации за истражувањата на ЛП и да обезбеди разновидни погледи за тоа како јазиците се претставени во средини каде мултилингвизмот не е нешто невообичаено или ретко. Конечно, клучното нешто што треба да се нагласи е дека на најголем дел од поранешните студии, ако не и на сите, заедничко им е немањето солидна теориска рамка според која ќе се раководат анализите на визуелните податоци. Оттука, може да се каже дека усвојувањето на теориска рамка за истражување и анализирање на ЛП се чини тежок потфат кој претставува предизвик. Повремено во истражувањата на ЛП беа прифатени одредени теориски рамки како ориентир (на пр. Landry i Bourhis, 1997; Shohamy et al., 2006; Huebner, 2006), но се чини дека такви референтни рамки нема во повеќето трудови за ЛП и во академската средина нема согласност за заедничка рамка за интерпретација.³

3.4 Gaps in the Literature

In light of this review of the literature, it can be said that a relatively meager number of studies have explored LL in Africa in general² and in the Maghreb in particular. In this light, it thus seems that in previous LL studies there is a manifest need for future research focusing on North Africa. In addition, it should be noted that very few studies examined the LL in light of post-colonial contexts and most of the studies have been centered on previous colonizing nations (France, Belgium, Spain, The Netherlands, Austria, etc.). It could be argued that a closer look at the LL of former colonies could bring more insights in LL research and provide a more diversified perspective on how languages are represented in environments where multilingualism is not an oddity or a rarity. Finally, a crucial point which needs to be emphasized is that a majority of previous LL studies, if not all, share the commonness of not having a solid theoretical framework governing the analysis of visual data. Hence, it may be said that adopting a theoretical framework for the investigation and analysis of LL seems to be a difficult and challenging enterprise. Some guiding theoretical frameworks have occasionally been adopted in LL research (e.g. Landry and Bourhis, 1997; Shohamy et al. 2006; Huebner, 2006) but there seems to be no such frames of reference in a majority of LL works and scholars in LL do not seem to agree on a common frame of interpretation.³

4. Проблем за истражување и опфат на студијата

4.1 Истражувачкиот проблем

Оваа студија има за цел да истражи како визуелните знаци (графички и лингвистички) на кои се наидува на улиците во Тунис, се доказ за лингвистичката политика на земјата, како и за лингвистичката пракса која не е во согласност со декларираната официјална политика. Освен тоа, ова истражување има за цел да утврди како лингвистичките и графичките знаци нудат докази за постоечките идентитети, но и моделираат и проектираат идни идентитети.

4.2 Опфат на анализата

Истражувањето на јазичната политика и лингвистичката практика, како и на конструкцијата на идентитетот во визуелниот пејзаж на Тунис ќе биде испитано во однос на следниве категоризации:

- а) Лингвистички кодови: (избор на јазикот, избор на писмото);
- б) Институционален статус на знаците: (официјални, неофицијални);
- в) Визуелни/графички идентитети претставени преку знаци (на пр. слика на жените во ЛП, и присуство во општествениот простор од страна на жените).

4. Research Problem and Scope of the Study

4.1 Research Problem

This study seeks to examine how visual signs (graphic & linguistic), encountered in the streets of Tunisia, provide evidence of the linguistic policy of the country as well as of linguistic practices which are not in line with the pronounced official policies. In addition, this research will also aim to investigate how linguistic and graphic signs provide evidence for existing identities but also model and project emerging identities.

4.2 Scope of the Analysis

The examination of language policy and linguistic practices as well as of the construction of identity in the visual landscape of Tunisia will be examined in light of the following categorizations:

- а) Linguistic Codes: (Language Choice, Script Choice);
- б) Institutional Status of Signs: (Official, Non-Official);
- в) Visual/Graphic Identities Represented on Signs (e.g. image of women in the LL, and the appropriation of social space by women).

5. Категории на интерпретирање и анализирање на податоците

Анализите на ЛП на Тунис користат комбинација на веќе дефинирани категории на анализи веќе применети во литературата за ЛП (Backhaus, 2007; Специјално издание на *Интернационалноо сѝисание за мултилингвизам*, 2006), но и категории за интерпретирање на податоци кои се развиле во текот на анализата. Дефинирањето на испитуваните предмети и знаци беше подредено на тематската категоризација на знаците која беше спомената погоре во 4.2. Важно е во оваа фаза да се земе предвид дека обезбедените примероци се употребени за да ги илустрираат овие аналитички категории и се базирани на прелиминарна анализа на постоечките податоци. Во тој поглед, овие знаци и категориите поврзани со нив се повеќе илустративни отколку репрезентативни за ЛП на Тунис.⁴

5.1 Лингвистички кодови

A. Избор на јазик

a) Монолингвални знаци

Првата класификација беше изведена врз база на јазиците претставени на знаците. Во тој поглед идентификувани беа три различни типови знаци: монолингвални, билингвални и мултилингвални (3 или повеќе јазици). Кај сите монолингвални знаци, постоеше изразен диверзитет во однос на типот на лингвистичкото претставување, а јазиците на кои вообичаено се наидуваа беа, почнувајќи од најчестиот, современ стандарден арапски (Слика 1), француски и англиски.

5. Categories of Interpretation and Analysis of the Data

The analysis of the LL of Tunisia assumes a combination of already defined categories of analysis which have been introduced in the LL literature (Backhaus, 2007; Special issue of the *International Journal of Multilingualism*, 2006), but also categories of data interpretation which developed throughout the analysis. Defining the surveyed items and signs obeyed the thematic categorization of signs which has been mentioned above in 4.2. It is important to bear in mind at this stage that the samples provided are used to illustrate these analytical categories and are based on a preliminary analysis of the existing data. In this respect, these signs and the categories associated with them are illustrative rather than representative of the LL of Tunisia.⁴

5.1 Linguistic Codes

A. Choice of Language

a) Monolingual Signs

The first classification was established on the basis of languages represented on the signs. In this respect there were three different types of signs which were identified: monolingual, bilingual and multilingual (3 or more languages). In all monolingual signs, there was a high degree of diversity in the type of linguistic representation and the languages commonly encountered were, in order of frequency, Modern Standard Arabic (Image 1), French, and English.

Слика 1: *Монолингвален знак на современ сџандарден арајски*

Image 1: *Modern Standard Arabic Monolingual Sign*

a) Билингвални знаци

Билингвалните знаци кои беа сретнати во ЈП на Тунис беа прилично разнолики и се движеа од комбинации кои вклучуваа современ стандарден арапски и француски, па сѐ до современ стандарден арапски и англиски, англиски и француски (Слика 2) и современ стандарден арапски – туниски арапски.

b) Bilingual Signs

Bilingual signs encountered in the LL of Tunisia were rather diversified and ran the gamut from combinations involving Modern Standard Arabic and French, to Modern Standard Arabic and English, English and French (Image 2) and Modern Standard Arabic-Tunisian Arabic.

Слика 2: *Англиско – француски билингвален знак*

Image 2: *English – French Bilingual Sign*

б) Мултилингвални знаци

Иако мултилингвалните знаци се помалку застапени, тие се карактеризираат со интересни комбинации од јазици, што е илустрирано со примерот на Слика 3.

в) Multilingual Signs

Multilingual signs although representing a smaller proportion featured interesting combinations of languages, an example of which is given in Image 3.

Слика 3: Мултилингвален знак на современ стандарден арапски, туниски арапски и француски

Image 3: *Modern Standard Arabic – Tunisian Arabic – French Multilingual Sign*

Избори на јазик и постојечките национални идентитети

Еден интересен феномен што може да се воочи во Тунис е појавата на „ривалство“ помеѓу современиот стандарден арапски (ССА) и тунискиот арапски (ТА) (Слика 3). Според Холт (Holt, 1996) постои „поделена лојалност“ помеѓу ССА кој укажува на традиционалните вредности, како што се религиската традиција која го означува муслиманското наследство, како и панарабизмот од една страна, и народниот јазик или колоквијалниот парник на ССА, што во овој случај е ТА, и што ја означува локално и регионално базираната култура (-и).

Language Choice and Existing National Identities

An interesting pattern which one can observe in Tunisia is the emerging “rivalry” between Modern Standard Arabic (MSA) and Tunisian Arabic (TA) (Image 3). According to (Holt, 1996) there is a “divided loyalty” between MSA which indexes traditional values such as religious tradition indexing Muslim heritage as well as pan-Arabism on the one hand, and the vernacular or colloquial counterpart of MSA, which in this case is TA, and which stands for local and regionally-based culture(s).

Национализмот како просторна идеологија

Ова лингвистичко ривалство помеѓу двете варијанти на арапскиот јазик манифестира потенцијал за општествена и историска промена од минатиот идентитет поврзан со арапската традиција и историја кон локалниот/националниот идентитет кој се оживува преку употребата на ТА на лингвистичките знаци, што на населението повеќе му се допаѓа бидејќи тоа се доживува како знак на блискост и солидарност. Билих (Billig, 1995) тврди дека националниот идентитет не претставува само психолошко идентификување со нацијата, туку тој е производ на воспоставените навика на општествениот живот. Во случајот на Тунис, употребата на ССА и ТА во ЛП претставува само една форма на воспоставени навика и практики кои навлегле во идеологиите на луѓето од визуелната и семиотичката сфера во јавните расправи за националниот идентитет.

Тунискиот идентитет во глобален контекст

Процесот на глобализација на економијата во Тунис може да се забележи преку употребата на англискиот јазик во ЛП и ова е најочигледно во доменот на рекламирањето (Слика 2). Англискиот јазик е показател за модернизам и космополитизам (Ross, 1997; Schlick, 2002; Griffin, 2004) и рекламната индустрија го користи овој јазик како инструмент, не само за остварување на своите намери и цели, туку и за создавање на една посебна слика за потрошувачите. Во овој поглед, рекламирањето станува домен каде што идентитетите се искажуваат, обликуваат и моделираат, Бенвел (Benwell, 2006: 167). Освен тоа, ЛП на Тунис јасно покажува поголема наклоност кон англискиот јазик и постепен премин од францускиот кон англискиот јазик како јазик на интернационалната комуникација и престиж.

Nationalism as a Spatial Ideology

This linguistic rivalry between the two varieties of Arabic displays a potential for social and historical change between a past identity associated with an Arab tradition and history and a local/national identity which is revived by the use of TA on linguistic signs which is more appealing to the population since it conveys more proximity and solidarity. Billig (1995) argues that national identity is not a psychological identification with the nation but a product of embodied habits of social life. In the case of Tunisia, the use of MSA and TA in the LL constitutes one form of embodied habits and practices which have permeated into people's ideologies from the visual and semiotic realm into the public discourses about national identity.

Tunisian Identity in a Global Context

The process of globalization of economy in Tunisia is made visible through the use of English in the LL, and this is most obvious in the domains of advertising (Image 2). English is an index of modernity and cosmopolitanism (Ross, 1997; Schlick, 2002; Griffin, 2004) and the advertising industry uses this language instrumentally in order to reach its goals and objectives but also to create a particular image for consumers. In this respect, advertising becomes a domain where identities are articulated, shaped and modelled, Benwell (2006, 167). In addition, the LL of Tunisia clearly shows a preference for English and a gradual shift from French to English as the language of international communication and prestige.

Тунискиот идентитет во локален контекст

Заедно со глобализацијата доаѓа и процесот на засилување на употребата на локалниот и регионалниот јазик. Оваа тенденција која Федрстоун и Лаш (Featherstone and Lash, 1995) ја нарекуваат *глокализација* посебно се забележува во Тунис преку продирањето на ТА на уличните знаци (Слика 3). Оттука, постои релација на потиснување/привлекување помеѓу глобалното и локалното во поглед на претставувањето на јазикот (англиски наспроти ТА) при што употребата на јазиците не служи само за информативни цели, туку и прецизно ги одредува и симболичките вредности назначени за секој јазик. Тунискиот арапски, како јазик на локалното население, има симболичка функција која директно придонесува за позитивниот општествен идентитет на етнолингвистичките групи (Landry and Bourhis; 1997, 27) и која се поврзува со афективните фактори и чувството да се биде Тунижанец како симбол на националниот и групниот идентитет.

Б. Избор на писмо

Присуството на голем избор на писма во рамките на една лингвистичка средина се нарекува *мултипискрипцијализам* од страна на Кулмас (Coulmas, 1996) (исто така, види Asfaha et al, 2008). Заедно со мултилингвизмот, овој концепт е клучниот индикатор за лингвистичката разноликост, особено кога разноликоста на писмата е очигледна во ЛП. Во Тунис, ЛП се карактеризира со голема разновидност, при што се среќаваат:

- арапски (ССА)
- арапски (ТА)
- латинизиран арапски (транслитерација) – (Слика 4)

Tunisian Identity in the Local Context

With globalization also comes a process of empowerment of the local and regional language, this trend which has been referred to by Featherstone & Lash (1995) as *glocalization* is noted in Tunisia specifically in the pervasiveness of TA on street signs (Image 3). Hence, there is a push-pull relationship between the global and the local in terms of language representation (English vs. TA) and uses of languages does not only serve informative purposes but pinpoints the symbolic values assigned to each language. Tunisian Arabic, as the language of the indigenous population, carries a symbolic function which contributes most directly to the positive social identity of ethnolinguistic groups (Landry & Bourhis; 1997, 27) and which relates to affective factors and the feeling of being Tunisian as a symbol of national and group identity.

B. Choice of Script

The presence of a large variety of scripts within a linguistic environment has been referred to by Coulmas (1996) as *multiscriptalism* (see also Asfaha et al., 2008). This construct is together with multilingualism a crucial indicator of linguistic diversity especially when the diversity of scripts is visible in the LL. In Tunisia, the LL presents a large variety among which:

- Arabic (MSA)
- Arabic (TA)
- Romanized Arabic (Transliteration) – (Image 4)

- латинска азбука (француски – англиски – италијански – шпански)
- хебрејски
- кинески
- Roman Alphabet (French – English – Italian – Spanish)
- Hebrew
- Chinese

Слика 4: Латиница (француски и англиски) – арајско писмо (современ стандарден арајски) – Транслијтерација во арајско писмо на англискојо „The Cast“

Image 4: Roman Script (French & English) – Arabic Script (Modern Standard Arabic) – Transliterated Arabic Script of the English “The Cast”

Оваа разноликост на писмата во пејзажот на Тунис исто така покажа дека додека државните знаци најчесто се напишани со арајско писмо, неофицијалните знаци се карактеризираат со поголем степен на лингвистичка варијабилност при изборот на писмото. Во овој поглед, најдоминантните форми на писма беа арајското и латинското писмо и тие најчесто се среќаваа на државните знаци. Ова билингвално претставување на арајското-француското писмо во Тунис и во Северна Африка и општо во Магреб според Калвет (Calvet, 1990, 1994) е остаток од француската колонизација.

5.2 Орган за издавање и институционалниот статус на знаците

Оваа класификација служи да се направи разлика помеѓу знаците иницирани од страна на власта,

This diversity of scripts in Tunisia’s landscape has also shown that while governmental signs are most frequently written in Arabic script, non-official signs have a larger degree of linguistic variability in script choice. In this respect, the most prevalent forms of scripts were Arabic and Latin, and were most frequently found on governmental signs. This bilingual Arabic-French script representation in Tunisia and in North Africa and the Maghreb in general is according to Calvet (1990, 1994) a relic of French colonization.

5.2 Issuing Authority and Institutional Status of Signs

This classification serves to distinguish between government-initiated signs versus signs initiated by the

наспроти знаците иницирани од страна на народот. Некои други називи за оваа категоризација на јавните знаци вклучуваат *приватни* и *јавни* (Landry & Bourhis; 1997) *официјални* и *неофицијални* (Backhaus; 2006) и *in-vitro* и *in-vivo* (Calvet; 1990, 1994). Поимите за *Моќ* и *Солидарност* (Brown & Gilman, 1960; Backhaus, 2006) се понудени како социолингвистички варијабли кои може да се искористат да се анализира дистрибуцијата на јазикот и институционалниот статус на лингвистичките знаци. Во овој поглед, овие два концепта може да помогнат да се овозможи една потемелна анализа на државните и приватните знаци, а не само да се обезбеди една таксономска класификација.

a) Јавни или државни знаци (одгоре-надолу)

Државните знаци ја одразуваат јазичната политика на земјата; на тој начин, ваквите официјални знаци, кои генерално се напишани на државниот јазик, укажуваат на повисок статус и како такви ја потврдуваат моќта на државниот јазик во означениот простор. (Слика 5)

people. Some other denominations of this categorization of public signs includes *private* and *public* (Landry & Bourhis; 1997) *official* and *nonofficial* (Backhaus; 2006) and *in-vitro* and *in-vivo* (Calvet; 1990, 1994). The notions of *Power* and *Solidarity* (Brown & Gilman, 1960; Backhaus, 2006) have been offered as sociolinguistic variables which can be used to analyze the language distribution and institutional status of linguistic signs. In this respect, these two constructs may help to provide a more thorough analysis of top-down and bottom-up signs rather than just providing a taxonomic classification.

a) Top-Down Signs (Public or Governmental)

Top-down signs reflect the language policy of the country; such official signs which are generally written in the national language thus represent high status and as such assert the power of the national language over the designated space. (Image 5)

Слика 5: Официјален знак каде хиерархијата и големината ја прикажуваат моќта/стајтусот одреден за современиот стандарден арапски јазик наспроти францускиот јазик

Image 5: Official Sign where the hierarchy and the size shows the power/status assigned to Modern Standard Arabic vis-à-vis French

б) Приватни или недржавни знаци (оддолу-нагоре)

Во литературата, неофицијалните знаци (Слика 6) се сметаат за знаци кои искажуваат солидарност. Поконкретно, во случајот на Тунис, приватните знаци се служат со странските јазици за да изразат солидарност кон читателите на знакот (што, на пример, им се допаѓа на туристите), но исто така, ги пренесуваат и идеите за космополитизам и чувството за глобалност. Шохами (Shohamy et al., 2006) ја наведе оваа идеја тврдејќи дека ЛП може да послужи да се манифестира чист интерес во придобивките поврзани со употребата на јазикот (на пр. употребата на англискиот јазик заради неговата привлечност за посетителите/туристите/бизнисмените и за глобализираниот свет на економија во пораст).

Резултатите ги потврдија наодите од неколку студии за истражување на ЛП (Backhaus, 2005; Landry & Bourhis, 1997) и разоткрија дека поголем степен на мултилингвизам е присутен на приватните отколку на државните знаци и дека јазичната разноликост е повидлива на приватните отколку на државните знаци.

b) Bottom-Up Signs (Private or Non-Governmental)

Non-official signs (Image 6) have been described in the literature as conveying solidarity. Specifically, in the case of Tunisia, bottom-up signs make use of foreign languages to express solidarity with the sign readers (e.g. appeal to tourists) but also convey notions of cosmopolitanism and global flair. Shohamy et al. (2006) mentioned this idea by arguing that the LL can be used to manifest a sheer interest in benefits associated with language uses (e.g. use of English for its attractiveness to visitors/tourists/businessmen and to a globalized world of priming economy).

Слика 6: Неофицијален знак кој вклучува туниски арајски (и со арајско писмо и со транслитерација) и француски. Статусот и хиерархијата на јазиците не се толку изразени/очигледни на овој знак

Image 6: Non-Official Sign involving Tunisian Arabic (both in Arabic and transliterated scripts) and French – Status and Hierarchy between languages is less marked/visible in this sign

The findings confirmed several studies in LL research (Backhaus, 2005; Landry & Bourhis 1997) and revealed that there was a higher degree of multilingualism in bottom-up signs than top-down signs, and that there was more visible language diversity on private rather than on government signs.

5.3 Визуелни/Графички идентитети претставени на знаци

Иако повеќето студии за ЛП се фокусираат на важноста на јазичното претставување, Калвет (Calvet, 1990, 1994), и Сколон и Сколон (Scollon & Scollon, 2003) беа едни од првите истражувачи кои направиле разлика помеѓу лингвистичката форма и графичката претстава на знаците. Во оваа смисла, важно е да спомнеме дека испитувањето на ЛП на еден конкретен контекст не е ограничено само на лингвистичката анализа *per se*, туку може да покрие и други семиотички нивоа на анализа кои вклучуваат слики, прикази и други визуелни/графички димензии.

Прикази на жената и женскиот идентитет во визуелниот пејзаж

И покрај фактот што е тешко да се воспостави врска помеѓу знаците и идентитетот и истата не била предмет на опсежни дискусии во литературата, сепак е возможно да се идентификуваат одредени модели според кои идентитетот се обележува просторно во пејзажот. Бломерт (Blommaert, 2005: 208) објаснува дека дијапазонот на идентитетите кои може да се сретнат во општеството, во голема мерка зависи од дијапазонот на достапните семиотички средства од кои можат да се создадат препознатливи идентитети. Визуелниот пејзаж на Тунис укажува на тоа дека во претставата на жените, особено на рекламните, се комбинира една двојна слика за жената како модерна, урбана, со современ изглед, која е блиска до европските стандарди од една страна (Слика 7), но исто така ги проектира традиционалните претстави за жената како мајчински нежна и грижлива (Слика 8).

5.3 Visual/Graphic Identities Represented on Signs

Although most LL studies have focused on the importance of language representation, Calvet (1990, 1994), and Scollon & Scollon (2003) were some of the first researchers to distinguish between *linguistic* form and *graphic* representation on signs. In this light, it is important to remember that examining the LL of a particular context is not only limited to a linguistic analysis *per se* but can also cover other semiotic levels of analysis which include pictures, images and other visual/graphic dimensions.

Images of the Woman and Feminine Identities in the Visual Landscape

Despite the fact that the link between signs and identity is difficult to establish and has not been discussed substantially in the literature, it is still possible to identify certain patterns whereby identity is marked spatially in the landscape. Blommaert (2005, p. 208) explains that the range of identities which can be encountered in society depend largely on the range of available semiotic resources out of which recognizable identities can be constructed. The visual landscape of Tunisia shows that the representation of women, especially in advertisements, combines a dual image of the woman as modern, urban, representing a new look, and close to European standards on the one hand (Image 7) but also projects traditional representations of the woman as motherly and nurturing (Image 8).

Слика 7: Знак со кој се рекламира училиште за моден дизајн

Image 7: Sign Advertising a School for Fashion Design

Слика 8: Знак за поштенска служба со мајка како го држи својот син

Image 8: Sign for Postal Services with a Mother Holding her Son

Се чини дека концептот на *Синтетичка персонализација*, воведен од Бенвел и Стокои (Benwell & Stokoe, 2006: 167), овде е особено релевантен. Според Бенвел и Стокои, синтетичката персонализација се служи со протагонистот претставен на рекламата (на пример, една жена) како отелотворување на една општа социолошка категорија (туниските жени). Како резултат на тоа, на широката публика на рекламите ѝ се обраќаат преку една индивидуа и една индивидуа ја персонифицира пошироката публика на рекламите. Овој концепт се среќава во ЛП на Тунис и сликите на жените на знаците симболично делуваат како *семиотички агрегати* со други знаци, но исто така, тие иницираат дијалог со публиката од туниски жени. На тој начин, се чини дека постои дијалогска интеракција (Bakhtin, 1981) помеѓу сликите на жените на рекламните знаци и туниските жени како широка социолошка категорија, при што присуството во општествениот простор од страна на жените се користи да се овозможи една модерна претстава на женските идентитети што би можела да повлијае на идентитетот на туниските жени и да го обликува истиот.

6. Значење и импликации: Еколошката валидност на студиите на ЛП

Како што беше прикажано во воведниот дел на овој труд, на проучувањето на знаците воопшто и особено на проучувањето на ЛП може да им се пријде од различни истражувачки традиции. Но, иако причините за испитување и анализирање на знаците може значително да варираат, од мноштвото научници кои работат во специфичната област на ЛП, сите ги потенцираат важните импликации од спроведувањето на ваков тип истражување. На пример, Шохами го дискутира хеуристичкиот потен-

The concept of *Synthetic Personalization* introduced by Benwell & Stokoe (2006, 167) seems to be particularly relevant here. According to Benwell & Stokoe, synthetic personalization uses the protagonist represented in the advertisement (e.g. one woman) as an epitome of a general sociological category (Tunisian women), as a consequence, a broad advertising audience is addressed as one individual and one individual personifies a broader advertising audience. This notion is encountered in Tunisia's LL and images of women on signs symbolically act as *semiotic aggregates* with other signs but also initiate a dialogue with an audience of Tunisian women. Thus there seems to be a dialogic interaction (Bakhtin, 1981) between the images of women on advertising signs and Tunisian women as a broad sociological category whereby the appropriation of social space by women, is used to provide a modern representation of feminine identities which may influence and shape the identity of Tunisian women.

6. Significance and Implications: Ecological validity of LL studies

As has been shown in the introductory section of this paper, the study of signs in general and of the LL in particular can be approached from different research traditions and while the reasons for examining and analyzing signs may also vary greatly, different scholars working in the specific field of LL have all outlined the important implications of conducting this type of research. Shohamy et al. for instance discuss the heuristic potential of LL by arguing that "LL analysis allows us to point out patterns representing different

цијал на ЛП тврдејќи дека „Анализата на ЛП ни овозможува да ги посочиме моделите кои ги претставуваат различните начини на кои луѓето, групите, асоцијациите, институциите и државните агенции се справуваат со играта на симболи во рамките на една комплексна реалност“. (27) На сличен начин, Рех (Reh, 2004) напоменува дека ЛП може да се употреби како белег за распознавање на „општественото раслојување на заедницата, релативниот статус на различните општествени сегменти и доминантните културни идеи“ (38).

7. Заклучоци и идни истражувања

Внимателното разгледување на ЛП на Тунис откри неколку митови во врска со расчекорот помеѓу официјалната јазична политика која се залага за ССА како единствен државен јазик и лингвистичката практика која е во остар контраст со институционалните залагања за монолингвизам. Поконкретно, ЛП на Тунис овозможува една поавтентична и порелевантна претстава за тоа како јазичната разноликост што се среќава на улиците на Тунис им противречи на доминантните и хегемонските национални дискурси кои промовираат монолингвизам. На тој начин би можело да се добие чувство за тоа како институционалното државно залагање за монолингвизам ја исклучува улогата на лингвистичката разноликост во ЛП на Тунис. Како постколонијален контекст, во Тунис е искомбиниран еден комплексен лингвистички динамизам во кој повеќе јазици извршуваат различни функции. На пример, иако францускиот сè уште важи за претпочитан втор јазик во поглед на видливоста, англискиот здобива сè повеќе домени во пејзажот и укажува на глобализацијата и економските можности. Тунискиот арапски станува сè повидлив и изразува поголема

ways in which people, groups, associations, institutions and government agencies cope with the game of symbols within a complex reality.” (27) In a similar vein, Reh (2004) mentions that the LL can be used as a diagnostic for “The social layering of the community, the relative status of the various societal segments, and the dominant cultural ideas” (38).

7. Conclusions and Future Research

A close look at the LL of Tunisia has uncovered several myths about the discrepancy between the official language policy advocating MSA as the unique language of the state and the linguistic practices which are in stark contrast with the institutional advocacies of monolingualism. More specifically, the LL of Tunisia provides a more genuine and germane picture of how language diversity encountered in the streets of Tunisia contradicts the dominant and hegemonic national discourses promoting monolingualism. Thus, one can get a sense of how the institutional top-down advocacies of monolingualism exclude the role of linguistic diversity in the LL of Tunisia. As a post-colonial context, Tunisia combines complex linguistic dynamics whereby several languages hold different functions. For instance, although French remains the preferred second language in terms of visibility, English is gaining more domains in the landscape and indexes globalization and economic opportunities. Tunisian Arabic is becoming more visible and conveys more solidarity with the sign readers. Overall, although Arabic is recognized as the only official language, the appearance of several languages on the same sign is not an oddity in Tunisia, which shows that

солидарност со читателите на знакот. Општо земено, иако арапскиот е признаен како единствен официјален јазик, појавата на повеќе јазици на еден ист знак не е невообичаена во Тунис, што укажува на тоа дека видливоста на мултилингвизмот е пожелна и посакувана во оваа земја.

Анализата на туниските знаци ги има искомбинирано и емичките и етичките погледи на свет и беше овозможена преку ситуацијата на транснационална миграција натаму-наваму, што му овозможи на истражувачот да согледа елементи кои не им се податни како такви на некои членови од туниската популација кои можеби се поавтохтони и вкоренети на ова тло. Заземањето на „трет простор“ (Kramasch, 1993; Bhatt 2008) на хибридноста, или простор на нешто помеѓу (Bhabha, 1994), овозможува двојна перцепција што ги комбинира гледиштата на локалното население со оние на минливите туѓинци. Валидноста и значењето на проучувањето на ЛП на Тунис ќе придонесе да се унапреди истражувањето од областа на социолингвистиката, мултилингвизмот, јазичната политика и планирање, но и ќе овозможи повторна концептуализација на јазикот како еколошки феномен, кој се вткајува во хибридни форми во широк спектар од општествени милјеа и во комбинација со други системи на симболи за да се долови некое значење.

Превод од англиски јазик: Наташа Стојановска
Илиевска

the visibility of multilingualism is desired and fully intended in this country.

The analysis of Tunisian signs has combined both emic and etic viewpoints and was made possible by a transnational situation of back and forth migration which allowed the researcher to perceive elements which are not as such perceivable to some members of the Tunisian population who may be more autochthonous and sedentary. The occupation of a 'third space' (Kramasch, 1993; Bhatt 2008) of hybridity, or of a space of betweenness (Bhabha, 1994), allows for a dual perception which combines both an insider's but also a transient outsider's views. The validity and significance of the examination of the LL of Tunisia will help to advance research on sociolinguistics, multilingualism, language policy and planning, and will provide a re-conceptualization of language as ecological, embedded in hybrid forms in a variety of social settings and combining with other symbol systems to produce meaning.

Белешки:

1. За потемелен и поопсежен преглед на литературата, види Backhaus (2007).
2. Со исклучок на неколку изолирани случаи кои ја проучуваат само Субсахарска Африка, а не и Северна Африка (e.g. Reh (2004), Calvet (1990)).
3. Се чини дека публикациите кои ќе бидат наскоро објавени, како што се Shohamy & Gorter, 2008 и Jaworski & Thurlow, 2009, се осврнуваат на овие теориски ограничувања.
4. Понатамошната анализа на податоците може да доведе до појава на дополнителни категории покрај оние кои се посочени овде.

Библиографија:

- Asfaha, Yona M., Kurvers, Jeanne, and Kroon, Sjaak. 2008. Literacy and script attitudes in multilingual Eritrea. *Journal of Sociolinguistics* 12 vol. 2: 223–240.
- Backhaus, Peter. 2007. *Linguistic Landscapes: A Comparative Study of Urban Multilingualism in Tokyo*. Clevedon: Multilingual Matters.
- _____. 2006. Multilingualism in Tokyo: A look into the linguistic landscape. *International Journal of Multilingualism* 3: 52–66.
- _____. 2005. Signs of multilingualism in Tokyo: A diachronic look at the linguistic landscape. *International Journal of the Sociology of Language* 103–121.
- Bakhtin, Mikhail. 1981. *The Dialogic Imagination*. Austin: University of Texas Press.
- Barber, Benjamin. 1995. *Jihad vs. McWorld*. New York: Ballantine.
- Barthes, Roland. 1967. *Elements of Semiology*. (trans. Annette Lavers and Colin Smith). London: Jonathan Cape.

Notes:

1. For a more thorough and comprehensive literature review see Backhaus (2007).
2. With the exception of a few isolated cases which examined only Sub-Saharan Africa and not North Africa (e.g. Reh (2004), Calvet (1990)).
3. Forthcoming publications such as Shohamy & Gorter (2008) and Jaworski & Thurlow (2009) seem to address such theoretical limitations.
4. Future analysis of the data may reveal additional emerging categories other than the ones enunciated here.

References:

- Asfaha, Yona M., Kurvers, Jeanne, and Kroon, Sjaak. 2008. Literacy and script attitudes in multilingual Eritrea. *Journal of Sociolinguistics* 12 vol. 2: 223–240.
- Backhaus, Peter. 2007. *Linguistic Landscapes: A Comparative Study of Urban Multilingualism in Tokyo*. Clevedon: Multilingual Matters.
- _____. 2006. Multilingualism in Tokyo: A look into the linguistic landscape. *International Journal of Multilingualism* 3: 52–66.
- _____. 2005. Signs of multilingualism in Tokyo: A diachronic look at the linguistic landscape. *International Journal of the Sociology of Language* 103–121.
- Bakhtin, Mikhail. 1981. *The Dialogic Imagination*. Austin: University of Texas Press.
- Barber, Benjamin. 1995. *Jihad vs. McWorld*. New York: Ballantine.
- Barthes, Roland. 1967. *Elements of Semiology*. (trans. Annette Lavers and Colin Smith). London: Jonathan Cape.

- Benwell, Bethan M., and Stokoe, Elizabeth. 2006. *Discourse and Identity*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Bhabha, Homi. K. 1994. *The Location of Culture*. London: Routledge.
- Bhatt, Rakesh M. 2008. In other words: Language mixing, identity representations, and third space. *Journal of Sociolinguistics* 12 vol. 2: 177–200.
- Blommaert, Jan. 2005. *Discourse: A Critical Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, Roger and Gilman, Albert. 1960. *The pronouns of power and solidarity*. In Sebeok, Thomas A., 253–276.
- Calvet, Louis-Jean. 1994. *Les voix de la ville: Introduction à la sociolinguistique urbaine*. Paris: Payot et Rivages.
- _____. 1990. Des mots sur les murs: Une comparaison entre Paris et Dakar. In R. Chaudenson (ed.) *Des langues et des villes (Actes du colloque international à Dakar, du 15 au 17 décembre 1990)* 73–83. Paris: Agence de coopération culturelle et technique.
- Cenoz, Jasone, and Gorter, Durk. 2006. Linguistic landscape and minority languages. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 67–80.
- Coulmas, Florian. 1996. *The Blackwell Encyclopaedia of Writing Systems*. Oxford, U.K.: Blackwell Publishers.
- Eco, Umberto. 1976. *A Theory of Semiotics*. Bloomington, Indiana: Indiana University Press/London: Macmillan.
- Gorter, Durk. 2006. Introduction: The study of the linguistic landscape as a new approach to multilingualism. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 1–6.
- Heller, Monica. 2003. Globalization, the new economy, and the commodification of language and identity. *Journal of Sociolinguistics* 7 vol. 4: 473–492.
- Huebner, Thomas. 2006. Bangkok's linguistic landscapes: Environmental print, codemixing and language change. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 31–51.
- Jaworski, Adam, and Thurlow, Crispin. forthcoming. *Semiotic Landscapes: Text, Space, Globalization*. London & New York: Continuum.
- Kramsch, Claire. 1993. *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford University Press.
- Benwell, Bethan M., and Stokoe, Elizabeth. 2006. *Discourse and Identity*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Bhabha, Homi. K. 1994. *The Location of Culture*. London: Routledge.
- Bhatt, Rakesh M. 2008. In other words: Language mixing, identity representations, and third space. *Journal of Sociolinguistics* 12 vol. 2: 177–200.
- Blommaert, Jan. 2005. *Discourse: A Critical Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, Roger and Gilman, Albert. 1960. *The pronouns of power and solidarity*. In Sebeok, Thomas A., 253–276.
- Calvet, Louis-Jean. 1994. *Les voix de la ville: Introduction à la sociolinguistique urbaine*. Paris: Payot et Rivages.
- _____. 1990. Des mots sur les murs: Une comparaison entre Paris et Dakar. In R. Chaudenson (ed.) *Des langues et des villes (Actes du colloque international à Dakar, du 15 au 17 décembre 1990)* 73–83. Paris: Agence de coopération culturelle et technique.
- Cenoz, Jasone, and Gorter, Durk. 2006. Linguistic landscape and minority languages. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 67–80.
- Coulmas, Florian. 1996. *The Blackwell Encyclopaedia of Writing Systems*. Oxford, U.K.: Blackwell Publishers.
- Eco, Umberto. 1976. *A Theory of Semiotics*. Bloomington, Indiana: Indiana University Press/London: Macmillan.
- Gorter, Durk. 2006. Introduction: The study of the linguistic landscape as a new approach to multilingualism. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 1–6.
- Heller, Monica. 2003. Globalization, the new economy, and the commodification of language and identity. *Journal of Sociolinguistics* 7 vol. 4: 473–492.
- Huebner, Thomas. 2006. Bangkok's linguistic landscapes: Environmental print, codemixing and language change. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 31–51.
- Jaworski, Adam, and Thurlow, Crispin. forthcoming. *Semiotic Landscapes: Text, Space, Globalization*. London & New York: Continuum.
- Kramsch, Claire. 1993. *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford University Press.

- Labov, William. 1980. *The Social Origin of Sound Change*. In W. Labov (ed.), *Locating Language in Time and Space*. New York: Academic Press.
- _____. 1972. *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Landry, Rodrigue, and Bourhis, Richard Y. 1997. Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality: An empirical study. *Journal of Language and Social Psychology* 16 vol. 1: 23-49.
- Lyons, John. 1977. *Semantics*, Vol. 1. Cambridge: Cambridge University Press.
- Machin, David. and van Leeuwen, Theo. 2003. Global schemas and local discourses in Cosmopolitan. *Journal of Sociolinguistics* 7 vol. 4: 493-512.
- Masai, Yasuo. 1972. *Tokyo no Seikatsu Chizu*. Tokyo: Jiji Tsushinsha.
- Monnier, Daniel. 1989. *Langue d'accueil et langue de service dans les commerces à Montréal*. Québec: Conseil de la langue française.
- Morris, Charles. W. 1970. *Foundations of the Theory of Signs*. Chicago: Chicago University Press.
- Peirce, Charles. S. 1955. *Philosophical Writings of Peirce*. Buchler, J. (ed.). New York: Dover Publications.
- Pennycook, Alastair. 2003. Global Englishes, Rip Slyme, and performativity. *Journal of Sociolinguistics* 7 vol. 4: 513-533.
- Reh, Mechthild. 2004. Multilingual writing: A reader-oriented typology – with examples from Lira Municipality (Uganda). *International Journal of the Sociology of Language* 170: 1-41.
- Rosenbaum, Yehudit, Nadel, Elizabeth, Cooper, Robert L., and Fishman, Joshua A. 1977. English on Keren Kayemet Street. In Joshua A. Fishman, Robert L. Cooper, and Andrew W. Conrad (eds) *The Spread of English* 179-96. Rowley, MA: Newbury House.
- Ross, Nigel. 1997. Signs of international English. *English Today* 13 vol. 2: 29-33.
- Saussure, Ferdinand De. 1983. *Course in General Linguistics* (trans. Roy Harris). London: Duckworth.
- Schlick, Maria. 2002. The English of shop signs in Europe. *English Today* 19 vol. 1: 3-17.
- Labov, William. 1980. *The Social Origin of Sound Change*. In W. Labov (ed.), *Locating Language in Time and Space*. New York: Academic Press.
- _____. 1972. *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Landry, Rodrigue, and Bourhis, Richard Y. 1997. Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality: An empirical study. *Journal of Language and Social Psychology* 16 vol. 1: 23-49.
- Lyons, John. 1977. *Semantics*, Vol. 1. Cambridge: Cambridge University Press.
- Machin, David. and van Leeuwen, Theo. 2003. Global schemas and local discourses in Cosmopolitan. *Journal of Sociolinguistics* 7 vol. 4: 493-512.
- Masai, Yasuo. 1972. *Tokyo no Seikatsu Chizu*. Tokyo: Jiji Tsushinsha.
- Monnier, Daniel. 1989. *Langue d'accueil et langue de service dans les commerces à Montréal*. Québec: Conseil de la langue française.
- Morris, Charles. W. 1970. *Foundations of the Theory of Signs*. Chicago: Chicago University Press.
- Peirce, Charles. S. 1955. *Philosophical Writings of Peirce*. Buchler, J. (ed.). New York: Dover Publications.
- Pennycook, Alastair. 2003. Global Englishes, Rip Slyme, and performativity. *Journal of Sociolinguistics* 7 vol. 4: 513-533.
- Reh, Mechthild. 2004. Multilingual writing: A reader-oriented typology – with examples from Lira Municipality (Uganda). *International Journal of the Sociology of Language* 170: 1-41.
- Rosenbaum, Yehudit, Nadel, Elizabeth, Cooper, Robert L., and Fishman, Joshua A. 1977. English on Keren Kayemet Street. In Joshua A. Fishman, Robert L. Cooper, and Andrew W. Conrad (eds) *The Spread of English* 179-96. Rowley, MA: Newbury House.
- Ross, Nigel. 1997. Signs of international English. *English Today* 13 vol. 2: 29-33.
- Saussure, Ferdinand De. 1983. *Course in General Linguistics* (trans. Roy Harris). London: Duckworth.
- Schlick, Maria. 2002. The English of shop signs in Europe. *English Today* 19 vol. 1: 3-17.

- Scollon, Ron, and Scollon, Susie W. 2003. *Discourse in place: Language in the material world*. Routledge.
- Sebeok, Thomas A. (Ed.) 1977. *A Perfusion of Signs*. Bloomington, Indiana: Indiana University Press.
- Shohamy, Elana, and Gorter, Durk. (eds.) forthcoming. *Linguistic Landscape: Expanding the Scenery*. LEA/Routledge Press.
- _____, Ben-Rafael, Eliezer, Amara, Muhammad H., and Trumper-Hecht, Nira. 2006. Linguistic landscape as symbolic construction of the public space: The case of Israel. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 7-30.
- Smalley, William A. 1994. *Linguistic Diversity and National Unity: Language Ecology in Thailand*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Trudgill, Peter. 1995. *Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society*. 3rd edn. Harmondsworth, England: Penguin Books.
- _____. 1999. *The Dialects of England*. 2nd edn. Oxford: Blackwell.
- Tulp, Stella M. 1978. Reclame en tweetaligheid: Een onderzoek naar de geografische verspreiding van franstalige en nederlandstalige affiches in Brussel. *Taal en sociale integratie* 1: 261-288.
- Wenzel, Veronika. 1996. Reclame en tweetaligheid in Brussel. In Vrije Universiteit Brussel (ed.) *Brusselse thema's* 3: 45-74. Brussels: Vrije Universiteit.
- Scollon, Ron, and Scollon, Susie W. 2003. *Discourse in place: Language in the material world*. Routledge.
- Sebeok, Thomas A. (Ed.) 1977. *A Perfusion of Signs*. Bloomington, Indiana: Indiana University Press.
- Shohamy, Elana, and Gorter, Durk. (eds.) forthcoming. *Linguistic Landscape: Expanding the Scenery*. LEA/Routledge Press.
- _____, Ben-Rafael, Eliezer, Amara, Muhammad H., and Trumper-Hecht, Nira. 2006. Linguistic landscape as symbolic construction of the public space: The case of Israel. *International Journal of Multilingualism* 3 vol. 1: 7-30.
- Smalley, William A. 1994. *Linguistic Diversity and National Unity: Language Ecology in Thailand*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Trudgill, Peter. 1995. *Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society*. 3rd edn. Harmondsworth, England: Penguin Books.
- _____. 1999. *The Dialects of England*. 2nd edn. Oxford: Blackwell.
- Tulp, Stella M. 1978. Reclame en tweetaligheid: Een onderzoek naar de geografische verspreiding van franstalige en nederlandstalige affiches in Brussel. *Taal en sociale integratie* 1: 261-288.
- Wenzel, Veronika. 1996. Reclame en tweetaligheid in Brussel. In Vrije Universiteit Brussel (ed.) *Brusselse thema's* 3: 45-74. Brussels: Vrije Universiteit.